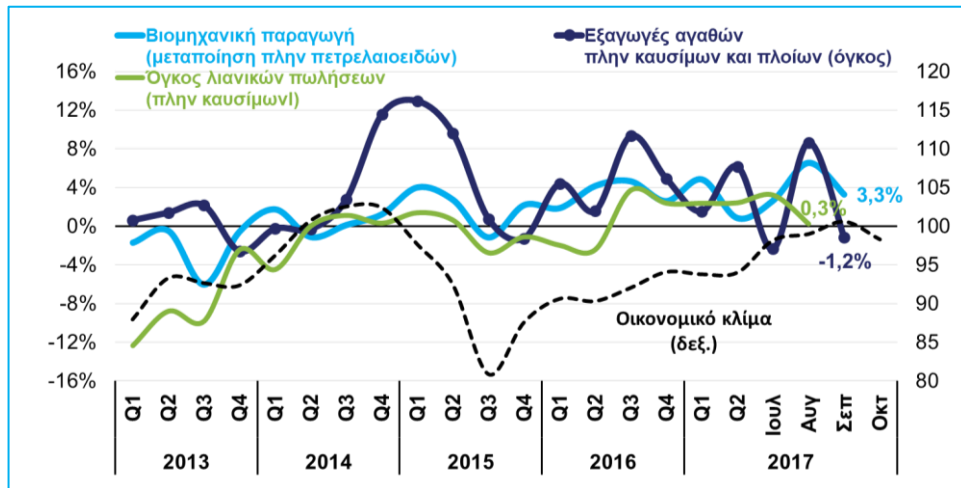

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Βασικοί δείκτες	4
Οικονομικό κλίμα	5
Απασχόληση, τιμές, αμοιβές	6
Βιομηχανία, εμπόριο, υπηρεσίες	7
Εξαγωγές, τουρισμός	8

Βιομηχανική παραγωγή, εξαγωγές, λιανικές πωλήσεις και οικονομικό κλίμα
(ΕΛΣΤΑΤ, Αυγ - Σεπ. 2017, IOBE, Οκτ 2017)

Κίνδυνος αναιμικής ανάκαμψης παρά τη σταθεροποίηση του οικονομικού κλίματος.

Η οικονομική δραστηριότητα κατά το 3ο τρίμηνο του 2017 παρουσίασε αξιόλογες επιδόσεις, οι οποίες φαίνεται να διατηρούνται, με μία μικρή κάμψη, και κατά το 4ο τρίμηνο του έτους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στις [Φθινοπωρινές Προβλέψεις της αναθεώρησε προς τα κάτω την εκτίμηση για τον ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ, τοποθετώντας τον στο +1,6%](#), από +1,8% σύμφωνα με τις προηγούμενες προβλέψεις της, ενώ για το 2018 εξακολουθεί να προβλέπει ανάπτυξη +2,5%. Η εκτίμηση για αύξηση του ΑΕΠ κατά +1,6% το 2017 βασίζεται σε αύξηση της ιδιωτικής και δημόσιας κατανάλωσης κατά +0,9%, των επενδύσεων κατά +5,1%, των εξαγωγών κατά +6,8% και των εισαγωγών κατά +6%. Σημειώνεται ότι, οι αρχικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Κυβέρνησης ([Προϋπολογισμός 2017](#)) έκαναν λόγο για ρυθμό ανάπτυξης +2,7% το 2017, όμως η καθυστέρηση της αξιολόγησης του προγράμματος προσαρμογής κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους είχε ως αποτέλεσμα την επιβράδυνση της ανάκαμψης.

Ειδικότερα:

- Η βιομηχανική παραγωγή στη μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών ενισχύθηκε κατά +3,3% τον Σεπτέμβριο του 2017, επιπλέον αύξησης +0,8% τον Σεπτέμβριο του 2016, ενώ συνολικά κατά το 3ο τρίμηνο του έτους εμφανίζει άνοδο +4% (+4,7 το 3ο τρίμηνο του 2016) και κατά το διάστημα Ιαν – Σεπ 2017 +3,1% (+3,6% το αντίστοιχο διάστημα το 2016), με τους περισσότερους κλάδους της μεταποίησης να κινούνται ανοδικά.
- Οι εξαγωγές αγαθών πλην καυσίμων και πλοίων σημείωσαν αύξηση για 5ο συνεχόμενο μήνα τον Σεπτέμβριο του 2017 (+1,2%), ωστόσο ο ρυθμός μεταβολής περιορίστηκε σημαντικά σε σύγκριση με τους προηγούμενους μήνες, ενώ σε όρους όγκου καταγράφεται μείωση (-1,2%). Συνολικά, κατά το διάστημα Ιαν – Σεπ 2017 οι εξαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία κατέγραψαν άνοδο +6,4% σε αξία και +2,9% σε όγκο, με τις περισσότερες κατηγορίες προϊόντων να κινούνται σε θετικό έδαφος, ενώ η σημαντική διόγκωση που εμφανίζει το συνολικό εμπορικό έλλειμμα (από -€13,6 δισ. το διάστημα Ιαν-Σεπ 2016 σε -€16,1 δισ. το αντίστοιχο διάστημα το 2017), οφείλεται κατά μεγάλο μέρος στις εισαγωγές πλοίων (€2,4 δισ. έναντι €1,4 δισ. το αντίστοιχο διάστημα του 2016), καθώς επίσης και στην άνοδο των τιμών καυσίμων, η οποία συνέβαλε στη διεύρυνση του ελλείμματος στο ισοζύγιο καυσίμων.

ΤΟΜΕΑΣ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist

E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +30 211 500 6104

Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor

E: mmitsopoulos@sev.org.gr
T: +30 211 500 6157

Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Advisor

E: printsipas@sev.org.gr
T: +30 211 500 6176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ:

Η οικονομική δραστηριότητα κατά το 3ο τρίμηνο του 2017 παρουσίασε αξιόλογες επιδόσεις, οι οποίες φαίνεται να διατηρούνται, με μία μικρή κάμψη, και κατά το 4ο τρίμηνο του έτους.

- **Οι εισπράξεις από τον τουρισμό παρουσιάζουν βελτίωση**, προσεγγίζοντας τα επίπεδα του 2015 (€10,5 δισ. το διάστημα Ιαν – Αυγ 2017, από €9,7 δισ. το αντίστοιχο διάστημα το 2016 και €10,6 το 2015), ενώ παράλληλα **οι εισπράξεις από μεταφορές ανακάμπτουν** μετά από την πτώση που προκάλεσε η επιβολή των capital controls, παραμένοντας όμως σημαντικά χαμηλότερα από το επίπεδο του 2015 (€5,9 δισ. το διάστημα Ιαν – Αυγ 2017, από €4,9 δισ. το αντίστοιχο διάστημα του 2016 και €7,5 δισ. το 2015).
- **Ο όγκος λιανικών πωλήσεων πλην καυσίμων σημείωσε επίσης άνοδο τον Αύγουστο του 2017 (+0,3%) για πέμπτο συνεχόμενο μήνα**. Ο ρυθμός αύξησης, ωστόσο, παρουσιάζει αποδυνάμωση σε σύγκριση με τους προηγούμενους μήνες (+3,2% τον Ιούλιο του 2017 και +2,4% το 1ο εξάμηνο του 2017), κυρίως λόγω της **πτώσης του όγκου λιανικών πωλήσεων στα καταστήματα ειδών διατροφής** (-1,3% τον Αύγουστο του 2017, έναντι αύξησης +1,3% τον Ιούλιο του 2017 και +1,5% το 1ο εξάμηνο του 2017). Συνολικά, κατά το διάστημα Ιαν – Αυγ 2017, ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων πλην καυσίμων εμφανίζει αύξηση +2,2%, έναντι μείωσης -0,6% το αντίστοιχο διάστημα το 2016, με όλες τις κατηγορίες καταστημάτων να καταγράφουν άνοδο, εκτός από τα εξειδικευμένα καταστήματα τροφίμων (οπωροπωλεία, ιχθυοπωλεία, ζαχαροπλαστεία, αρτοποιεία κλπ), όπου ο όγκος πωλήσεων μειώθηκε κατά -2,8%, καταδεικνύοντας μετατόπιση των καταναλωτών σε supermarkets (+2,3%) για την αγορά τροφίμων ενώ και στα καύσιμα σημειώθηκε πτώση -2,1%.
- Παρά τις αυξημένες φορολογικές υποχρεώσεις, **οι καταθέσεις των νοικοκυριών σημείωσαν άνοδο για τέταρτο συνεχόμενο μήνα τον Σεπτέμβριο του 2017**, παρουσιάζοντας μηνιαία ροή +€190 εκατ., ενώ πλέον έχει υπερκαλυφθεί η εκροή που σημειώθηκε από τον Ιούλιο του 2015, όταν επιβλήθηκαν τα capital controls, καθώς η σωρευτική μεταβολή είναι θετική κατά +€894 εκατ.
- **Η πορεία των ληξιπρόθεσμων οφειλών ιδιωτών προς το δημόσιο συνεχίζει να ομαλοποιείται τον Σεπτέμβριο του 2017** (€706 εκατ. νέες οφειλές, έναντι €1,1 δισ. τον προηγούμενο μήνα και €1,4 δισ. το Σεπτέμβριο 2016), ενώ από την αρχή του έτους ανήλθαν σε €9,3 δισ. (εκ των οποίων €7,3 δισ. φορολογικές οφειλές). Παράλληλα, υποχωρούν και οι οφειλές του δημοσίου (€3,6 δισ. τον Σεπτέμβριο του 2017 από €4 δισ. τον προηγούμενο μήνα) κυρίως λόγω πληρωμής εφάπαξ συνταξιοδοτούμενων δημοσίων υπαλλήλων, ενώ οι εκκρεμείς επιστροφές φόρων μειώθηκαν σε €931 εκατ. το Σεπτέμβριο του 2017, από €2,1 δισ. τον Αύγουστο του 2017 και €1,4 δισ. το Σεπτέμβριο του 2016.
- **Το ποσοστό ανεργίας συνέχισε να μειώνεται τον Αύγουστο του 2017** και διαμορφώθηκε σε 20,6%, έναντι 20,9% τον προηγούμενο μήνα και 23,4% τον Αύγουστο του 2016, με τον αριθμό των ανέργων να υποχωρεί σε επίπεδο κάτω του ενός εκατ. (984,5 χιλ.) για πρώτη φορά από τον Οκτώβριο του 2011.

Ταυτόχρονα όμως,

- **Η άνοδος του οικονομικού κλίματος από τον Μάιο του 2017 ανακόπηκε τον Οκτώβριο του 2017**, με τον σχετικό δείκτη να υποχωρεί στις 98,3 μονάδες και να επιστρέφει στο επίπεδο του Ιουλίου του 2017. Στην εξέλιξη αυτή συνέβαλε κυρίως η επιδείνωση των επιχειρηματικών προσδοκιών στις κατασκευές και δευτερευόντως στη βιομηχανία, ενώ αντίθετα στο λιανικό εμπόριο οι προσδοκίες των επιχειρήσεων κινήθηκαν θετικά. Σημειώνεται ότι τον Σεπτέμβριο του 2017, ο δείκτης οικονομικού κλίματος είχε ξεπεράσει το επίπεδο των 100 μονάδων (100,6 μονάδες) για πρώτη φορά από τον Δεκέμβριο του 2014.
- **Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης παρουσίασε επίσης μικρή κάμψη τον Οκτώβριο του 2017** και διαμορφώθηκε στις -54 μονάδες, από -53,7 τον προηγούμενο μήνα και -63,6 τον Οκτώβριο του 2016. Οι εκτιμήσεις

των νοικοκυριών για την οικονομική τους κατάσταση και τη γενικότερη οικονομική κατάσταση δεν μεταβάλλονται σημαντικά, ενώ σταδιακή αποκλιμάκωση εμφανίζει το ποσοστό των νοικοκυριών που εκτιμούν ότι η ανεργία θα αυξηθεί (61%, έναντι 78% τον Οκτώβριο του 2016).

Ο κίνδυνος παραμονής σε τροχιά αναιμικής ανάπτυξης εξακολουθεί να υφίσταται, καθώς η υπερφορολόγηση ασκεί πιέσεις στο εισόδημα και την κατανάλωση. Την ίδια ώρα, διάφορα γραφειοκρατικά και αδειοδοτικά εμπόδια που η κυβέρνηση δημιουργεί ή δυσκολεύεται να διαχειριστεί, ανατρέπουν το σχεδιασμό και την υλοποίηση emblematicών επενδύσεων που συγκεντρώνουν το διεθνές ενδιαφέρον, όπως συμβαίνει με την Eldorado Gold και το Ελληνικό.

Επιπρόσθετα, σε διαρθρωτικό επίπεδο, η Ελλάδα υποχώρησε κατά 6 θέσεις (στην 67^η από την 61^η πέρυσι) στην κατάταξη της Παγκόσμιας Τράπεζας «Doing Business 2018», με τις διαδικασίες μεταγραφής ακινήτων, την εφαρμογή των συμβάσεων, την πρόσβαση σε χρηματοδότηση και την πληρωμή φόρων να παραμένουν για το 2018 οι περισσότερο προβληματικοί τομείς στο επιχειρείν. Σύμφωνα με τα στοιχεία της έκθεσης, η Ελλάδα βελτίωσε σημαντικά τις διαδικασίες έναρξης επιχείρησης, όμως στους υπόλοιπους επιμέρους δείκτες σημείωσε επιδείνωση ή στασιμότητα, με τις χειρότερες επιδόσεις να εξακολουθούν να επικεντρώνονται στην εφαρμογή των συμβάσεων, καθώς ο μέσος χρόνος που απαιτείται για την επίλυση μιας διαφοράς ανέρχεται στις 1.580 ημέρες.

Σε κάθε περίπτωση, με τον ρυθμό ανάπτυξης της ευρωπαϊκής οικονομίας να ενισχύεται και εφόσον ολοκληρωθεί ομαλά η τρίτη αξιολόγηση του προγράμματος προσαρμογής, η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας αναμένεται να ενισχυθεί το 2018 και το 2019. Παρόλ' αυτά, ο κίνδυνος παραμονής σε τροχιά αναιμικής ανάπτυξης εξακολουθεί να υφίσταται, καθώς η υπερφορολόγηση ασκεί πιέσεις στο εισόδημα και την κατανάλωση. Την ίδια ώρα, διάφορα γραφειοκρατικά και αδειοδοτικά εμπόδια που η κυβέρνηση δημιουργεί ή δυσκολεύεται να διαχειριστεί, ανατρέπουν το σχεδιασμό και την υλοποίηση emblematicών επενδύσεων που συγκεντρώνουν το διεθνές ενδιαφέρον, όπως συμβαίνει με την Eldorado Gold και το Ελληνικό. Με δεδομένο τον παγκόσμιο ανταγωνισμό στην προσέλκυση κεφαλαίων, κάθε σοβαρός επενδυτής θα διστάσει να δεσμεύσει κεφάλαια στην Ελλάδα, όταν βλέπει αδικαιολόγητες καθυστερήσεις και προσκόμματα σε μεγάλες επενδύσεις. Στη βάση αυτή, μία δυναμική ανάκαμψη απαιτεί καταρχήν την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων για την προσέλκυση επενδύσεων και ειλικρινή βούληση στήριξής τους από την κυβέρνηση, ώστε να αυξηθεί η απασχόληση και το διαθέσιμο εισόδημα σε μία σταθερή μακροχρόνια βάση.

Φθινοπωρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ελλάδα (EE, *Economic Forecasts – Autumn 2017*)

(% μεταβολή ή όπως ορίζεται)	2017	2018	2019
Πραγματική μεταβολή ΑΕΠ	1,6	2,5	2,5
Ιδιωτική κατανάλωση	0,9	1,2	1,2
Δημόσια κατανάλωση	0,9	0,2	0,4
Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου	5,1	11,5	12,1
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	6,8	4,6	4,4
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	6,0	3,8	4,2
Απασχόληση	1,9	1,7	1,8
Ποσοστό ανεργίας (%)	21,8	20,4	18,7
Πραγματικό μοναδιαίο κόστος εργασίας	0,2	-0,3	-0,4
Δείκτης τιμών καταναλωτή	1,2	0,8	1,3
Ισοζύγιο τρεχ. συναλλαγών (% του ΑΕΠ)	-0,2	0,4	1,0
Ισοζύγιο Γεν. Κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)	-1,2	0,9	0,8
Ακαθάριστο χρέος Γεν. Κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)	179,6	177,8	170,1

Βασικοί οικονομικοί δείκτες

Οικονομικό κλίμα

	2015	2016	2017	
	Μ.Ο.	Μ.Ο.	Σεπ	Οκτ
Οικονομικό κλίμα	89,7	91,8	100,6	98,3
Καταναλωτική εμπιστοσύνη	-50,7	-68,0	-53,7	-54,0
😊 % που προβλέπει επιδείνωση της οικονομικής τους κατάστασης	55%	72%	60%	58%
😊 % που προβλέπει επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας	58%	79%	66%	64%
😊 % που προβλέπει αύξηση της ανεργίας	63%	77%	63%	61%

Απασχόληση, Ανεργία, Μισθοί, Τιμές

	2015	2016	2017	Περίοδος
	😊 Απασχολούμενοι (μεταβολή περιόδου, εποχ. προσαρμοσμένα στοιχεία)	81.500	36.200	137.200
😊 Απασχολούμενοι (μεταβολή μήνα, εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)	8.800	-11.300	6.600	Αυγ
😊 Εγγεγραμμένοι άνεργοι αναζητούντες εργασία (μεταβολή περιόδου)	-51.696	13.179	-110.504	Ιαν – Σεπ
😊 Εγγεγραμμένοι άνεργοι αναζητούντες εργασία (μεταβολή μήνα)	-9.005	-24.581	-27.526	Σεπ
😊 Καθαρές προσλήψεις (μεταβολή περιόδου)	116.548	162.795	167.451	Ιαν – Οκτ
😊 Καθαρές προσλήψεις (μεταβολή μήνα)	-56.473	-82.710	-98.420	Οκτ
😊 Ποσοστό ανεργίας (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)	24,7%	23,4%	20,6%	Αυγ
😊 Μέσο ποσοστό περιόδου (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)	25,3%	23,7%	21,7%	Ιαν – Αυγ
😊 Δείκτης μισθολογικού κόστους (σταθ. τιμές, με εποχ. διόρθωση, %Δ)	0,0%	5,6%	-0,8%	Β' 3μηνο
😊 Μέσο ποσοστό περιόδου (σταθερές τιμές, με εποχ. διόρθωση, %Δ)	1,3%	3,6%	-0,6%	Ιαν – Ιουν
😊 Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (%Δ)	-0,9%	-0,5%	0,7%	Οκτ
😊 Μέσο ποσοστό περιόδου (%Δ)	-2,0%	-0,9%	1,2%	Ιαν – Οκτ

ΑΕΠ

(με εποχική διόρθωση, σταθερές τιμές, ετήσια μεταβολή)

	2016	2017	Περίοδος	2017	
				Α' 3μηνο	Β' 3μηνο
😊 ΑΕΠ	0,0%	0,6%	Ιαν – Ιουν	0,4%	0,8%
😊 Εγχώρια ζήτηση	0,4%	0,9%	Ιαν – Ιουν	2,7%	-0,9%
😊 Ιδιωτική κατανάλωση	1,4%	1,0%	Ιαν – Ιουν	1,2%	0,7%
😊 Δημόσια κατανάλωση	-2,1%	0,7%	Ιαν – Ιουν	-1,9%	3,3%
Επενδύσεις (περιλ. της μεταβολής αποθεμάτων)	-0,8%	0,6%	Ιαν – Ιουν	19,6%	-17,1%
Επενδύσεις σε πάγια	0,0%	2,7%	Ιαν – Ιουν	10,8%	-4,6%
Κατοικίες	-12,8%	-8,1%	Ιαν – Ιουν	-11,0%	-5,1%
Λοιπές κατασκευές (πλην κατοικιών)	2,9%	-9,3%	Ιαν – Ιουν	-9,4%	-9,3%
😊 Μηχανολογικός εξοπλισμός (περιλ. οπλικά συστήματα)	-0,6%	0,3%	Ιαν – Ιουν	-0,4%	1,0%
Μεταφορές (περιλ. οπλικά συστήματα)	-10,1%	57,0%	Ιαν – Ιουν	155,7%	-5,5%
😊 Καθαρές εξαγωγές					
😊 Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	-2,0%	7,4%	Ιαν – Ιουν	5,2%	9,5%
😊 Εξαγωγές αγαθών	2,9%	6,8%	Ιαν – Ιουν	4,9%	8,8%
😊 Εξαγωγές υπηρεσιών	-7,3%	9,6%	Ιαν – Ιουν	7,8%	11,5%
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	-0,4%	7,3%	Ιαν – Ιουν	11,7%	3,1%
Εισαγωγές αγαθών	2,2%	6,3%	Ιαν – Ιουν	12,4%	0,7%
Εισαγωγές υπηρεσιών	-11,5%	13,5%	Ιαν – Ιουν	11,4%	15,7%

Βασικοί βραχυχρόνιοι δείκτες

(ετήσια μεταβολή)

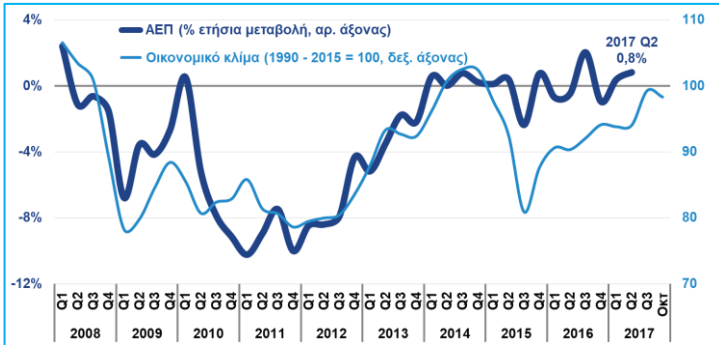
	2016	2017	Περίοδος	2017	Περίοδος
😊 Βιομηχανική παραγωγή	2,5%	5,1%	Ιαν – Σεπ	2,4%	Σεπ
😊 Μεταποίηση (χωρίς πετρελαιοειδή)	3,4%	3,1%	Ιαν – Σεπ	3,3%	Σεπ
😊 Παραγωγή στις κατασκευές	22,9%	3,6%	Ιαν – Ιουν	-1,0%	Β' 3μηνο
Κτίρια	18,1%	-4,0%	Ιαν – Ιουν	-0,1%	Β' 3μηνο
Υποδομές	26,8%	10,0%	Ιαν – Ιουν	-1,7%	Β' 3μηνο
😊 Ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα (όγκος σε μ³)	-6,9%	21,1%	Ιαν – Ιουλ	10,0%	Ιουλ
😊 Λιανικές πωλήσεις (όγκος)	-0,6%	2,1%	Ιαν – Αυγ	0,1%	Αυγ
😊 Χωρίς καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων	0,4%	2,2%	Ιαν – Αυγ	0,3%	Αυγ
😊 Άδειες κυκλοφορίας αυτοκινήτων	11,0%	21,5%	Ιαν – Οκτ	34,4%	Οκτ
😊 Έσοδα δημοσίου από τέλη κινητής τηλεφωνίας	-10,7%	1,4%	Ιαν – Ιουλ	11,3%	Ιουλ
😊 Εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα & πλοία (ΕΛΣΤΑΤ, τρεχ. τιμές)	2,0%	6,4%	Ιαν – Σεπ	1,2%	Σεπ
Εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα & πλοία σε σταθερές τιμές	4,9%	2,9%	Ιαν – Σεπ	-1,2%	Σεπ
😊 Εισαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα & πλοία (ΕΛΣΤΑΤ, τρεχ. τιμές)	6,0%	6,7%	Ιαν – Σεπ	1,9%	Σεπ
Εισαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα & πλοία σε σταθερές τιμές	8,1%	6,6%	Ιαν – Σεπ	1,8%	Σεπ
😊 Τουρισμός – εισπράξεις	-6,4%	9,1%	Ιαν – Αυγ	16,4%	Αυγ
😊 Μεταφορές – εισπράξεις	-21,6%	18,1%	Ιαν – Αυγ	17,9%	Αυγ
😊 Λοιπές υπηρεσίες* – εισπράξεις	4,4%	26,8%	Ιαν – Αυγ	11,3%	Αυγ
😊 Εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση (ταξιδιώτες, εκτός κρουαζιέρας)	5,1%	9,9%	Ιαν – Αυγ	14,3%	Αυγ

* περιλαμβάνονται δραστηριότητες κατασκευαστικών επιχειρήσεων στο εξωτερικό, εξαγωγές λογισμικού, τεχνολογίας κλπ

Πηγή: IOBE, ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ, Υπ. Απασχόλησης, DG ECFIN, ΕΕ

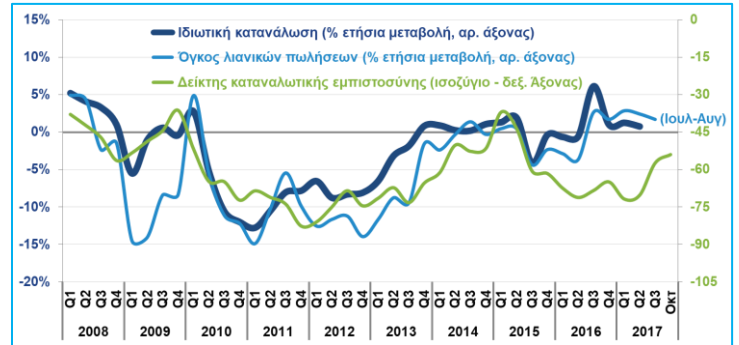
Οικονομικό κλίμα

ΔΕΠ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ

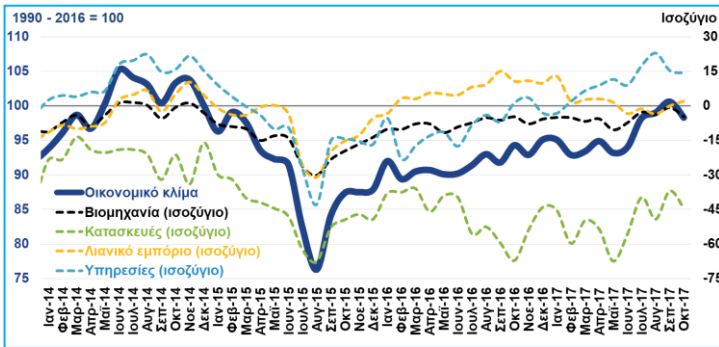
(ΕΛΣΤΑΤ, Β' 3μηνο 2017, IOBE-DG ECFIN, Οκτ. 2017)

Ο ρυθμός ανάπτυξης επιταχύνθηκε στο +0,8% το 2^ο τρίμηνο του 2017, στηριζόμενος κυρίως στην ιδιωτική και δημόσια κατανάλωση (+0,7% και +3,3% αντίστοιχα) και τις εξαγωγές (+9,5%), την ώρα που οι επενδύσεις σε πάγια σημείωσαν πτώση (-4,6%).

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ, ΛΙΑΝΙΚΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ, ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ

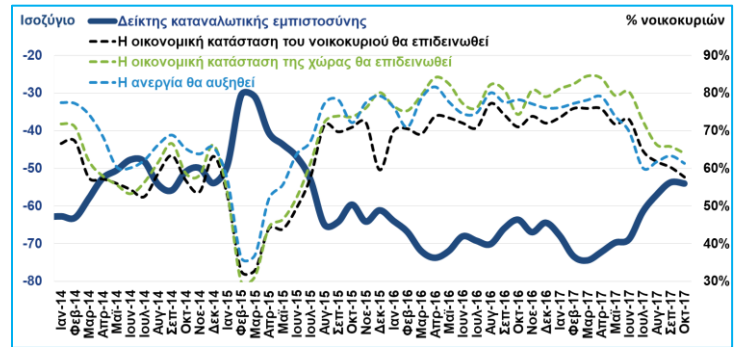
Ο ρυθμός αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης αποδυναμώθηκε κατά το 2^ο τρίμηνο του 2017, με τη συμβολή της να περιορίζεται στις +0,5 π.μ. από +0,9 π.μ. το προηγούμενο τρίμηνο, ενώ οι λιανικές πωλήσεις συνεχίζουν να κινούνται ανοδικά.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

(IOBE-DG ECFIN, Οκτ. 2017)

Η άνοδος του οικονομικού κλίματος ανακόπηκε τον Οκτώβριο του 2017 (στις 98,3 μονάδες από 100,6 τον προηγούμενο μήνα) κυρίως λόγω της επιδείνωση των προσδοκιών στις κατασκευές και δευτερευόντως στη βιομηχανία. Αντίθετα, στο λιανικό εμπόριο υπήρξε βελτίωση.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ

(IOBE-DG ECFIN, Οκτ. 2017)

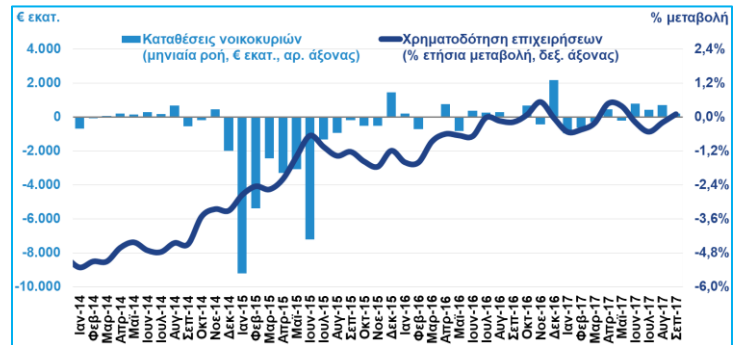
Η καταναλωτική εμπιστοσύνη παρουσίασε μικρή κάμψη τον Οκτ. του 2017 (στις -54 μονάδες από -53,7 τον προηγούμενο μήνα), με την απαισιοδοξία των νοικοκυριών για την οικονομική τους κατάσταση, τη γενικότερη οικονομική κατάσταση και την ανεργία να αποκλιμακώνεται σταδιακά.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ (PMI) ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ

(Markit, Οκτ. 2017)

Ο δείκτης υπευθύνων προμηθειών (PMI) στη μεταποίηση, αν και παρουσίασε ελαφρά κάμψη τον Οκτώβριο του 2017, παρέμεινε σε επίπεδο πάνω από τις 50 μονάδες (σημείο μηδενικής μεταβολής), υποδηλώνοντας γενικά σταθερό ρυθμό ανάπτυξης.

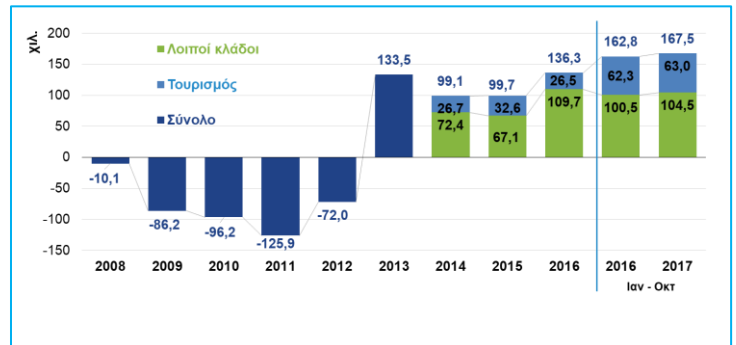
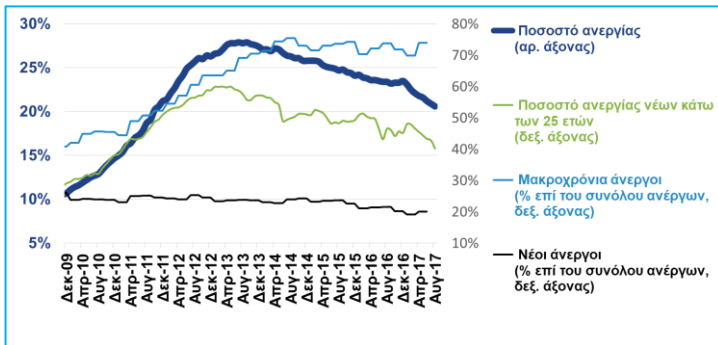
ΡΟΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ

(Τράπεζα της Ελλάδος, Σεπ. 2017)

Παρά τις αυξημένες φορολογικές υποχρεώσεις των νοικοκυριών, το υπόλοιπο των καταθέσεων τους αυξήθηκε για 4ο συνεχόμενο μήνα τον Σεπτέμβριο του 2017 (+€190 εκατ.), ενώ ο ρυθμός μεταβολής της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων επέτρεψε σε οριακά θετικό έδαφος.

Απασχόληση, τιμές, αμοιβές

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ (ΕΠΟΧΙΚΑ ΔΙΟΡΘΩΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ)

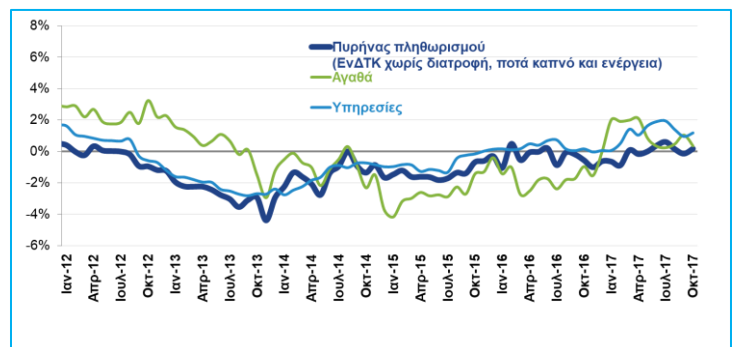
(ΕΛΣΤΑΤ, Αυγ. 2017)

Το ποσοστό ανεργίας συνέχισε να μειώνεται τον Αύγουστο του 2017 (20,6%, έναντι 20,9% τον προηγούμενο μήνα και 23,4% τον Αύγουστο του 2016), με τον αριθμό των ανέργων να υποχωρεί σε επίπεδο κάτω του ενός εκατ. (984,5 χιλ.) για πρώτη φορά από τον Οκτώβριο του 2011.

ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΡΟΩΝ ΜΙΣΘΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(ΕΡΓΑΝΗ, Οκτ. 2017)

Οι καθαρές προσλήψεις ήταν αρνητικές τον Οκτ. 2017 (-98,4 χιλ. έναντι -82,8 χιλ. τον Οκτ. 2016), ακολουθώντας την εποχικότητα μετά το τέλος της τουριστικής περιόδου. Κατά το διάστημα Ιαν-Οκτ 2017 ανήλθαν σε 167,5 χιλ. έναντι 162,8 χιλ. το διάστημα Ιαν-Οκτ 2016, κυρίως λόγω επιπλέον προσλήψεων στην εκπαίδευση τον Σεπ. 2017 (55 χιλ. έναντι 47,7 τον Σεπ. '16).

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΙΚΑ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΟΙ ΜΙΣΘΟΙ

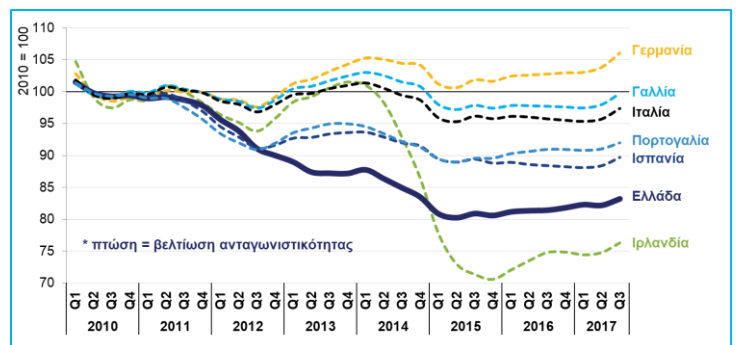
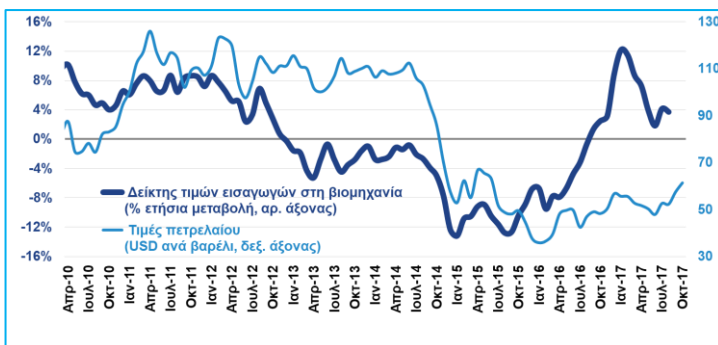
(% μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγ. έτους, ΙΚΑ, Ιαν. 2017)

Ο αριθμός των ασφαλισμένων στο ΙΚΑ αυξάνεται από τον Απρίλιο του 2013, ενδεχομένως λόγω και της μετατόπισης από αδήλωτη σε επίσημη απασχόληση. Ο ρυθμός αύξησης υποχωρεί πλησιάζοντας το 0% τον Ιανουάριο του 2017, ενώ οι μέσες αποδοχές συνεχίζουν να υποχωρούν.

ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΑΓΑΘΩΝ, ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΟΜΙΚΟΣ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

(ΕΛΣΤΑΤ, Οκτ. 2017)

Ο ΔΤΚ αυξήθηκε για 10^ο συνεχή μήνα τον Οκτ. του 2017 (+0,7%), κυρίως λόγω της αύξησης των έμμεσων φόρων, γεγονός το οποίο αποτυπώνεται στις μεγάλες αυξήσεις στα ποτά/καπνό (+7,3%) και στις μεταφορές (+5,4%), ενώ με σταθερούς φόρους οι τιμές εμφανίζουν οριακή πτώση (-0,1%).

ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΤΙΜΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ

(ΕΛΣΤΑΤ, Αυγ. 2017, FT, Οκτ. 2017)

Μετά από σχεδόν 4 έτη αρνητικής μεταβολής, ο δείκτης τιμών εισαγωγών στη βιομηχανία αυξάνεται από τον Σεπτέμβριο του 2016 (+3,7% τον Αύγουστο του 2017), ενώ οι τιμές πετρελαίου κινούνται ξανά ανοδικά από τον Ιούνιο του 2017.

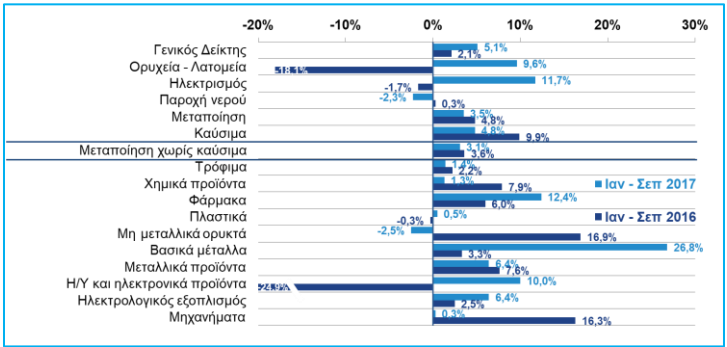
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΙΜΩΝ – ΚΟΣΤΟΥΣ: ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ

ΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΟΤΙΜΙΑ (Eurostat, Γ' 3μηνο 2017)

Οι μεταρρυθμίσεις που προωθήθηκαν τα τελευταία χρόνια έχουν συμβάλει στην ανάκτηση σημαντικού μέρους της ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας. Ωστόσο, από το 1^ο τρίμηνο του 2015 καταγράφεται εκ νέου απώλεια ανταγωνιστικότητας.

Βιομηχανία, εμπόριο, υπηρεσίες

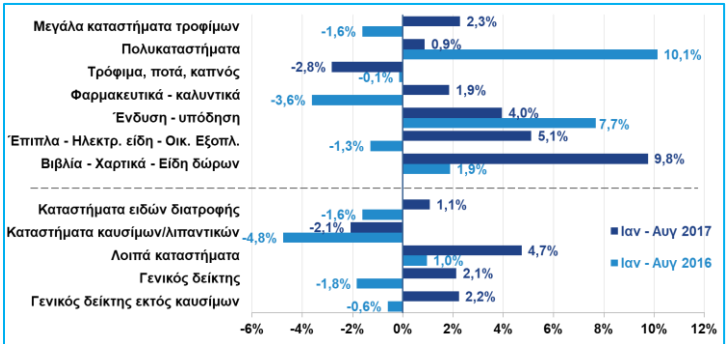
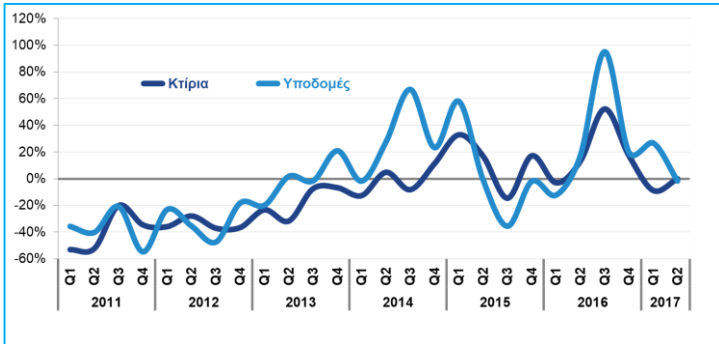

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΧΩΡΙΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΗ (ΕΛΣΤΑΤ, Σεπ. 2017)

Η παραγωγή στη μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών συνέχισε να αυξάνεται τον Σεπτέμβριο του 2017 (+3,3%), ενώ κινείται σε θετικό έδαφος συνολικά κατά το διάστημα Ιαν – Σεπ 2017 (+3,1%), επιπλέον αύξησης +3,4% συνολικά το 2016.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ (ΕΛΣΤΑΤ, Σεπ. 2017)

Οι περισσότεροι κλάδοι της μεταποίησης κινούνται ανοδικά το διάστημα Ιαν-Σεπ 2017, ιδίως τα βασικά μέταλλα (+26,8%), κυρίως λόγω της δραστηριότητας εταιρειών κατασκευής χαλύβδινων σωλήνων που συμμετέχουν σε μεγάλα κατασκευαστικά έργα.

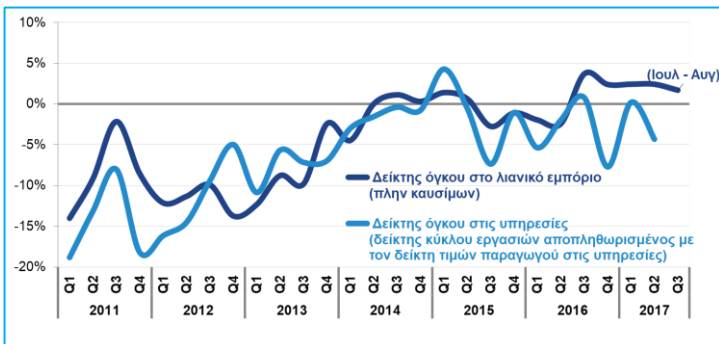

ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΓΚΟΥ ΣΤΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

(% μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγ. έτους, ΕΛΣΤΑΤ, Β' 3μηνο 2017)
Έπειτα από άνοδο +22,9% το 2016, η παραγωγή στις κατασκευές επιβραδύνθηκε το Α' 3μηνο του 2017 (+9,8%) και το Β' 3μηνο του 2017 κατέγραψε αρνητική μεταβολή (-1%), κυρίως λόγω της μείωσης της παραγωγής στις υποδομές (-1,7%).

ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΓΚΟΥ ΣΤΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

(% μεταβολή ανά κατηγορία καταστημάτων, ΕΛΣΤΑΤ, Αυγ. 2017)
Ο όγκος λιανικών πωλήσεων πλην καυσίμων συνέχισε να κινείται ανοδικά για 5^ο συνεχόμενο μήνα τον Αύγουστο του 2017 (+0,3%), αν και με μικρότερο ρυθμό. Κατά το διάστημα Ιαν-Αυγ 2017 εμφανίζει αύξηση +2,2%, με τις περισσότερες κατηγορίες καταστημάτων να σημειώνουν άνοδο.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΓΚΟΥ ΣΤΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

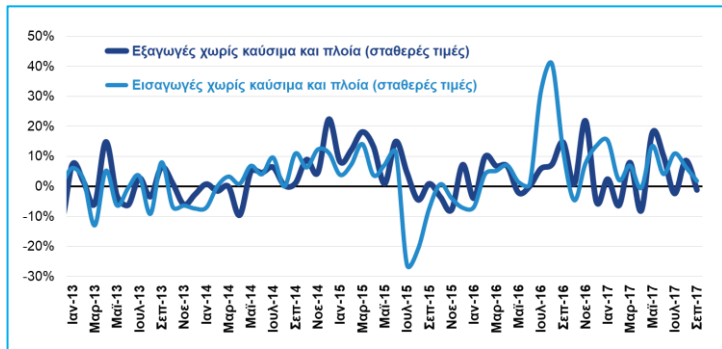
(ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, Β' 3μηνο 2017, ΕΛΣΤΑΤ, Αυγ. 2017)
Παρά τις θετικές προσδοκίες στις υπηρεσίες, ο όγκος πωλήσεων υποχώρησε το Β' 3μηνο του 2017 (-4,3% περίπου). Η τάση αυτή αναμένεται να αντιστραφεί δεδομένης της βελτίωσης του οικονομικού κλίματος και την άνοδο του τουρισμού.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

(ΕΛΣΤΑΤ, Β' 3μηνο 2017)
Στους περισσότερους κλάδους υπηρεσιών, ο κύκλος εργασιών κινείται ανοδικά κατά το Α' 6μηνο του 2017, ιδίως στις επαγγελματικές δραστηριότητες (+17,2%) και την πληροφορική (+7,1%), ενώ σημαντική πτώση σημειώνεται στις εκδόσεις (-16,5%).

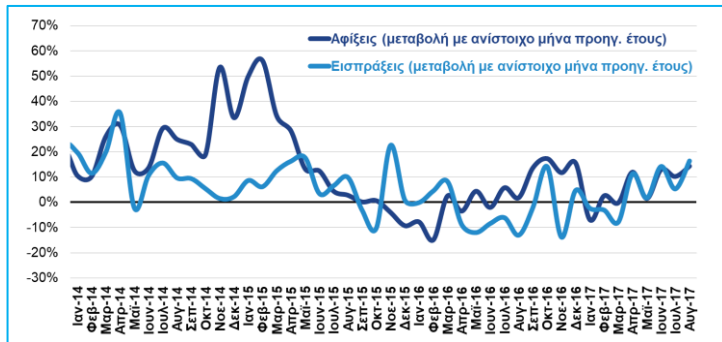

Εξαγωγές, τουρισμός

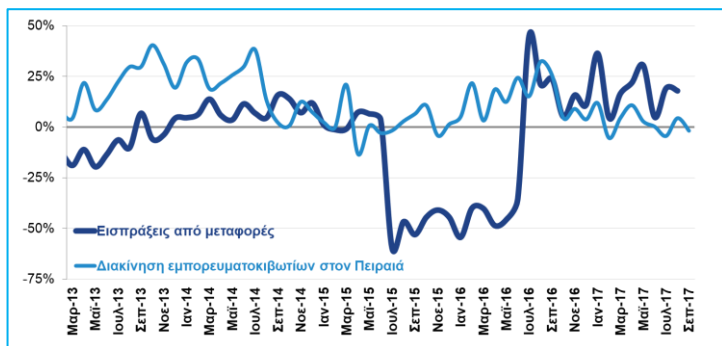
ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΧΩΡΙΣ ΚΑΥΣΙΜΑ ΚΑΙ ΠΛΟΙΑ (ΕΛΣΤΑΤ, Σεπ. 2017)

Οι εξαγωγές αγαθών πλην καυσίμων και πλοίων σημείωσαν αύξηση για 5ο συνεχόμενο μήνα τον Σεπτέμβριο του 2017 (+1,2%), ωστόσο ο ρυθμός μεταβολής περιορίστηκε σημαντικά σε σύγκριση με τους προηγούμενους μήνες, ενώ σε όρους όγκου καταγράφεται μείωση (-1,2%).

ΑΦΙΞΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ (ΤτΕ, Αυγ. 2017)

Ο τουρισμός εξακολουθεί να παρουσιάζει ιδιαίτερα θετικές επιδόσεις, τόσο από την πλευρά των αφίξεων (+14,3% τον Αύγουστο του 2017 και +9,9% το διάστημα Ιαν – Αυγ 2017), όσο και των εισπράξεων, οι οποίες μετά την υποχώρηση το 2016 (-6,5%), έχουν επανέλθει σε θετικό έδαφος (+16,4% τον Αύγουστο του 2017 και +9,1% το διάστημα Ιαν – Αυγ 2017).

ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

(ΤτΕ, Αυγ. 2017, Διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων: COSCO, Σεπ. 2017)

Οι εισπράξεις από μεταφορές ανακάμπτουν μετά από την πτώση που προκάλεσε η επιβολή των capital controls, παραμένοντας όμως σημαντικά χαμηλότερα από το επίπεδο του 2015 (€5,9 δισ. το διάστημα Ιαν – Αυγ 2017, από €4,9 δισ. το αντίστοιχο διάστημα του 2016 και €7,5 δισ. το 2015).

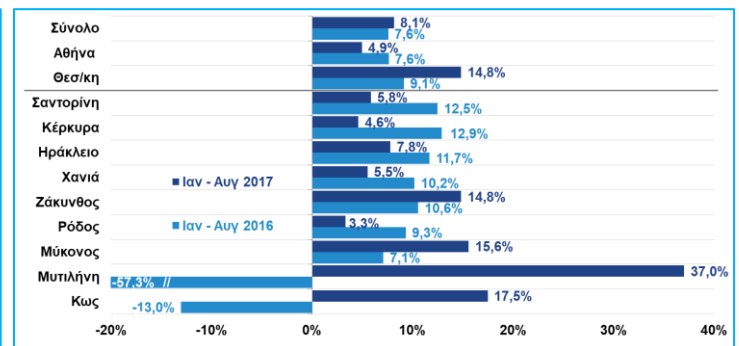
Ομάδες προϊόντων	Ιαν – Σεπ	%Δ	
(€ εκατ.)	2016	2017	
Αγροτικά προϊόντα	4.242,4	4.148,3	-2,2%
Τρόφιμα και ζώα ζωντανά	3.184,7	3.206,4	0,7%
Ποτά – καπνός	548,3	546,8	-0,3%
Λάδια και λίπη ζωικά ή φυτικά	509,3	395,1	-22,4%
Πρώτες ύλες	633,0	823,8	30,2%
Καύσιμα	4.919,8	6.572,4	33,6%
Βιομηχανικά προϊόντα	8.390,6	9.180,5	9,4%
Χημικά	2.035,2	2.278,1	11,9%
Βιομηχανικά είδη κατά Α' ύλη	2.957,6	3.424,6	15,8%
Μηχανήματα	1.959,0	1.926,0	-1,7%
Διάφορα βιομηχανικά είδη	1.438,8	1.551,8	7,9%
Άλλα	400,3	385,9	-3,6%
Σύνολο	18.586,0	21.110,9	13,6%
Σύνολο χωρίς καύσιμα	13.666,2	14.538,5	6,4%
Πρόσθετη ανάλυση*:			
Μεταποιημένα προϊόντα	10.165,8	10.983,1	8,0%
εκ των οποίων: τρόφιμα/ποτά	2.037,5	2.139,6	5,0%
Πρώτες ύλες & ακατέργαστα	1.947,2	1.972,0	1,3%
εκ των οποίων: αγροτικά	1.328,4	1.200,3	-9,6%

* Στοιχεία Ιαν – Αυγ

ΑΞΙΑ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΑΝΑ ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ

(ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, Σεπ. 2017)

Κατά το διάστημα Ιαν – Σεπ 2017 οι εξαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία κατέγραψαν άνοδο +6,4% σε αξία και +2,9% σε όγκο, με τις περισσότερες κατηγορίες προϊόντων να κινούνται θετικά. Η σημαντική διόγκωση που εμφανίζει το συνολικό εμπορικό έλλειμμα, οφείλεται κατά μεγάλο μέρος στις εισαγωγές πλοίων (€2,4 δισ. έναντι €1,4 δισ. το αντίστοιχο διάστημα του 2016), καθώς επίσης και στην άνοδο των τιμών καυσίμων.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΣΤΑ ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ

(ΣΕΤΕ, Σεπ. 2017)

Οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις αυξήθηκαν κατά +8,1% το διάστημα Ιαν – Σεπ 2017. Ιδιαίτερα αυξημένη είναι η κίνηση σε κλασσικούς τουριστικούς προορισμούς, ενώ στην Κω και στη Μυτιλήνη, η πτωτική πορεία του 2016, κυρίως λόγω του προσφυγικού ζητήματος, έχει αντιστραφεί.

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ
€368 δισ.
67% συνόλου*

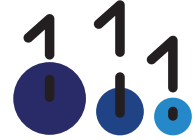
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
€60 δισ.
51% συνόλου*

ΠΩΛΗΣΕΙΣ
€62 δισ.
43% συνόλου*

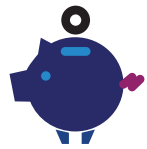
ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ
€2,4 δισ. **
30% συνόλου**

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ
190.000
11% συνόλου ασφαλισμένων στο ΙΚΑ

ΜΙΣΘΟΙ
€4,8 δισ.
20% συνόλου***

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ
€2,1 δισ.
20% συνόλου***

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ
€0,8 δισ.
29% συνόλου****

* 20.500 δημοσιευμένοι ισολογισμοί χρήσης 2015 που περιλαμβάνονται στη βάση της ICAP

** σύνολο κερδών κερδοφόρων επιχειρήσεων

*** % επί του συνόλου τακτικών αποδοχών (χωρίς bonus και υπερωρίες)/ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένων στο ΙΚΑ

**** % επί του συνόλου εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει. Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
T: 211 5006 000
F: 210 3222 929
E: info@sev.org.gr
www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh
B-1000 Bruxelles
M: +32 (0) 494 46 95 24
E: sevbrussels@proximus.be

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

